

től fogva...”. és egészen más következtetésre jut. Ezért sem mindegy, hogy rövidlátóan esendő atvánk, vagy a tévedhetetlen mennvei Atva. Atvánk tekintélye előtt hajolunk-e meg.

Hagyománvörzés és hagvómánvörzés ütközéséről van tehát szó. Formailag mindössze két betű az eltérés, tartalmi szempontból viszont ég és föld a különbség. A hagvómánvörzés során az isteni kinvitatkoztatás nem egvéb, mint olcsónak tekintett eszköz, amelyet az ember saját, ilven-olvan érvénvesülése érdekében, kénye-kedvére alakítgat. Hol elvesz belőle, hol meg hozzátesz. Nem véletlen, hogy mind az ígélet földiének elfoglalása (5Móz 4,1-2), mind pedig a menyvevei honba történő bebocsátás előtt (Jel 22,18-19) éppen e hagvómánvhamisító ténykedéstől és végzetes következményeitől akar megóvni a Kijelentés Ura. Miként Jézus kemény szavai is: *„Ígv tettétek érvénvteleenné Isten ígéletét a ti hagvómánvotokért. Képmutatók, találóan prófétált rólatok Ézsaiás: Ez a nép csak ajkával tisztel engem, a szíve*

azonban távol van tőlem. De hiába tisztelnek engem, ha olyan tanításokat tanítanak, amelvek emberek parancsolatai” (Mt 15,6-9).

Olvan ez, mint amikor egy templom belső falának vastag mészrétege alól – mondiuk egy felújítás alkalmával – egyszer csak előtűnik egy több száz évvel korábban készült, gvönvörű freskó, amely a helyreállítását követően ismét közkinccsé válhat. Szavaival és tetteivel „a restaurátor Jézus” fáradhatatlanul igvekszik újra láthatóvá tenni azt a valódi Isten-képet, amelyet mi nem egyszer képmutatásunkkal, eseménvvellegüket veszített intézménvveinkkel, külsőségekből kimerülő, fárasztó ceremóniáinkkal vagy éppen öncélú újítgatásainkkal eltakarunk.

Ezen a gondolatmezsgvén haladva megfontolandó, hogy amikor Jézus a régi ruha foltozásának az új posztóból származó folt felhasználásával történő kísérletét roppant kártékonynak ítéli (Mk 2,21), biztos, hogy magát tartja az újdonság képviselőiének, a farizeusokat pedig a maradiságéknak? Vagy lehet for-

dítva is? Esetleg úgy, hogy Ő hoz elő a szekrény mélyvéről egy rég nem használt, Isten szötte becses régi darabot, megmutatja, majd azt veti ellenfelei szemére, hogy a többi hasonló darabbal együtt elavultnak ítélték, és „maszek alapon”, lázas foltvarró tevékenvségükkel próbálják divatossá, feltűnővé tenni, a korszellem kívánalmaihoz igazítani, noha új szabásminta alkalmazására nem kaptak felhatalmazást? *„Ne szabjátok magatokat e világhoz...”* (Róm 12,2)! Vigvázat! A korszellem, amely változékony és mulandó, ne gvürje maga alá a változatlan és örök Szentlelket!

És azt se felejtsük, hogy nem az az új, ami még soha nem volt, hanem az, ami újra és újra hasznos változások előidézője lehet! Isten segítsen hát, hogy *„prókátorkodók helyett prédikátorkodók legvünk, proklamálók helyett protestálók, deformálódók helyett reformálódók, profítálók helyett prófétálók”* (Hegedús L.) – hogy egyházunkra úgy tekintsünk és tekintsenek, mint amely

NEM

a maguk elől menekülők,
s közben másokat kíméletlenül üldözők
beteges mániája (*paranoiás*),
ízléstelen show-műsort csinálók,
független,
erőszakos,
csatlós,
deformálódik,
jelzőket aggat magára,
a tömege adja a súlyát,
(csupán) intézmény,
emberi vállalkozás,
talpat nyal,
moralizál,
tökéletes,
örök,
kisajátítható,
feloldódik,

HANEM

az üdvösségre vágyók és hívók
szűkebb, de nem beszűkült
pátriája (*metanoiás*),
só, amely tartósan ízesít;
szabad;
erőtéljes;
hírnök;
reformálódik;
jellé válik;
küldetésének komolyan vétele;
(elsősorban) esemény;
isteni kezdeményezés;
látat mos;
mobilizál;
fejlődésben lévő;
ideiglenes;
egyetemes;
feloldoz.

Sági Endre

Vallás és hagyományörzés

A zsidó próféták, Mohamed és Jézus is világos és félreérthetetlen nyelven beszél az ember megváltozásáról. Miként lehet, hogy a nevükben alakult csoportok ennek ellenére gyakran épp a változás elleni harc erődítményeivé válnak? Nemegyszer a múlt védelmezői, a hatalom, az erő és a megszokott ügymenet szerelmesei vagyunk, különösen ha a *status quo* a mi javunkat szolgálja.

Ha feltesszük az embereknek a kérdést, hogy miként látják a vallást, legtöbbször azt fogják válaszolni, hogy a vallás legfontosabb szerepe a hagyomány megörzése.

Miért annyira fontos a *status quo*? Ha egyszer tudjuk, hogy az *ego* mindennél jobban gyűlöli a változást,

akkor világossá válik, miért bábozódnak be az emberek a pusztaság túlélés érdekében. Akár valamilyen zaklatás vagy elnyomás miatt, akár más okból, a védekező és védelmezett én bármit megtesz, csak ne kelljen megváltoznia – még ha saját legjobb érdeke ellen cselekszik is. Kérdezzenek csak meg bármilyen függőségben szenvedő embert vagy egy pontosan meghatározott csoport tagját. Az *ego* csupán a vaktság másik neve. Az *ego-én* az általam használt meghatározás szerint észrevétlen én, hiszen ha meglátjuk, a játéknak vége.

Richard Rohr